

СТАНОВИЩЕ**от проф. д-р Мария Стефанова Николова****Университет по библиотекознание и информационни технологии**

за дисертационен труд на тема: **«Издатели и писатели: трансформации и предизвикателства, възход и медийна рефлексия. Българското книгоиздаване и българската художествена проза в периода 2010–2017 година»** за придобиване на образователната и научна степен „доктор” в научна област 3.5. Обществени комуникации и информационни науки ((Журналистика – Книгоиздаване XXI в.)

Докторант Жана Стефанова Попова в катедра „Пресжурналистика и книгоиздаване” на Факултета по журналистика и масова комуникация

Научен ръководител: проф. д-р Алберт Бенбасат.

За становище е представен добре структуриран текст: дисертационен труд, автореферат, публикации. Дисертационният труд е общо 322 страници. От тях 262 страници са основен текст и 18 страници приложения.

Дисертацията е структурирана в увод, четири глави и заключение. Използваната библиография се състои общо от 332 източника на български и английски език.

Дисертационният труд е обсъден на заседание на катедра „Пресжурналистика и книгоиздаване” във ФЖМК „Св. Климент Охридски”.

Актуалност и значимост на разработвания в дисертационния труд проблем:

Темата на дисертацията засяга един важен и актуален за днешната ни културна действителност проблем – разкриване на книгоиздателските механизми, политики и стратегии за стимулиране и популяризиране на българска художествена литература. Проблемът е актуален, защото в днешно време българската литература се намира в конкурента надпревара с огромния поток преводна литература, който от началото на 90-те години на ХХ век доминира на българския книжен пазар. В дисертационния си труд докторантката Жана Попова, след задълбочено проучване, анализира книгоиздателските процеси, протичащи в страната ни през последното десетилетие, по-конкретно през периода 2010-2017 г. В центъра на нейното изследване е засиленото внимание към българските произведения и тяхното издаване от страна на петте най-значими български издателства: „Сиела”, „Жанет 45”, „Хермес”, „Колибри” и „Рива”, които заемат водещо място в тази област.

Още в увода си докторантката убедително мотивира както избора си на периода на изследване, така и на издателствата, чиито стратегии при издаването на българската художествена литература са обект на изследване. Работната

хипотеза: "... че „Сиела“, „Жанет 45“, „Хермес“, „Колибри“ и „Рива“ прилагат разнообразни издателски стратегии, които допринасят за възхода на българската художествена литература през 2010–2017 година“ е правилно определена и убедително доказана, както е видно от съдържанието на дисертационния труд.

Задълбоченост и изчерпателност на проучването на теоретичните източници: Жана Попова добре познава теоретичната основа на своето изследване. Тя е използвала внушителен брой източници, като част от тях са теоретични разработки от областта на книгоиздаването и книгознанието, а друга част са свързани с отразяването на конкретни издания от отделните издателства, което дава основа за разработването на медийната рефлексия на книгоиздателския репертоар в изследваната област. Проучването на теоретичните източници – на български и на английски е изчерпателно и целесъобразно.

Дисертационният труд е завършена авторска концепция, в която първоначално е направен кратък исторически преглед на състоянието на книгоиздателското отношение към българската художествена литература от предходния период и на тази основа са изследвани, анализирани и обобщени новите аспекти и стратегии в областта на разглежданата проблематиката, подкрепени с богат емпиричен материал. В дисертацията си авторката е направила задълбочен анализ на съвременното българско книгоиздаване по отношение на изследваната литература, който е обоснован и мотивиран.

В увода точно са формулирани целта, задачите и методите на изследване на дисертационния труд; правилно са определени предметът и обектът на изследването. Използваната методика е ефикасна, подбрана е прецизно, като методите на изследване са адекватни за решаване на изследователските задачи, които са в синхрон с поставената цел и с работната хипотеза.

За решаване на задачите на изследването са проведени анкети с водещите издателства, наложили се в издаването на българска художествена литература. Прави добро впечатление целесъобразността и адекватността на формулираните въпроси, отговорите на които обогатяват изследователския поглед и правят изследването достоверно и актуално. Също така е изследвано пазарното поведение на съвременната българска книга чрез библиометричен анализ

Изследването на медийната рефлексия на издадените произведения не само допълва дисертационния труд, но и разкрива задълбочеността на докторантката при разкриване на всички аспекти на изследвания проблем. Разгледани са различните рекламни кампании на отделните издателства, както и различни по вид и насоченост медийни прояви – предавания на БНТ, БНР, онлайн презентации, както и мнения в различни литературни блогове. Обхватът на изследване на медийната рефлексия на изданията е достатъчно представителен и дава основание за релевантни изводи.

В заключението на дисертацията са направени точни изводи, отразяващи действителното състояние на проблемите и доказващи работната хипотеза. Докторантката съвсем основателно обобщава, че петте издателства, които са в центъра на нейното изследване, се стремят да прилагат световни стандарти за качество на изданията си и да предлагат необходимото жанрово и тематично разнообразие на читателите. След задълбочено анализиране на книгоиздателските стратегии се стига до извода, че издателската им политика играе важна роля за налагането на българската проза на книжния пазар.

Приноси на дисертационното изследване: В теоретичен план е реализирано успешно изследване в областта на книгоиздаването с фокус върху българската художествена литература и са дефинирани съвременните издателски стратегии по отношение на популяризирането творчеството на българските автори. Предложеният модел за изследване би могъл успешно да се прилага и при други подобни изследвания. Научната самооценка за приносите отразява адекватно постиженията. Приемам заявените приносни моменти поради естеството и достоверността на материала, върху който се градят.

Публикации: Депозирани публикации - 7 публикации, 1 от тях е на английски език, са подчинени на темата и са определен принос към популяризирането на резултатите и изводите от изследването.

Авторефератът отразява съдържанието на дисертацията, както и основните положения и приносите на дисертационния труд, като съдържа в себе си необходимата информация и акценти от проведеното изследване.

Заклучение: Дисертационният труд отговаря на техническите стандарти за оформяне на такъв тип научни разработки и показва, че Жана Попова притежава необходимите теоретични знания по съответната специалност и способности за самостоятелни научни изследвания. Като цяло дисертацията отговаря на изискванията за такъв род изследвания. Тя защитава критериите за структурираност, за капацитет на обхвата, следва логиката на изследването, изводите са мотивирани. Има баланс между отделните части, в съдържателен план текстът притежава научна широта и задълбоченост. Трудът на Жана Стефанова Попова е самостоятелно и оригинално научно съчинение.

Убедено смятам, че резултатите, постигнати в дисертацията са научно обосновани, доказват научната хипотеза и могат да се смятат за научни приноси на докторанта.

В заключение смятам, че докторантът изпълнява минималните национални изисквания за ОНС „доктор“ съгласно ЗРАСБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“.

На основание на проявените качества и умения за самостоятелно научно изследване, на доказаните научни приноси и оригинални постижения, давам своята **положителна оценка за проведеното изследване и предлагам на уважаемото научно жури да присъди образователната и научна степен „доктор” на Жана Стефанова Попова в област на висше образование в научна област 3.5. Обществени комуникации и информационни науки ((Журналистика – Книгоиздаване XXI в.).**

Дата:17.05.2021

Рецензент:

Проф. д-р Мария Николова